

FŐKUSZ

A háttérben a végeredmény, előtte az 1934-es Európa-bajnok magyar csapat Bécsben (balról): Keleti Andor, Klór László, Cohen Rafael, Alpár Imre, Décsi László, Leitner Ferenc

A letűnt idő nyomában

Kell három csapat

A régóta kergetett, világbajnoki szereplést érő első hat helyre a budapesti bridzs Eb-n a nyílt csapatnak van a legjobb esélye. A szeniorokat 2012-ben olimpiai bajnoki címe vezető Dumbovich Miklós ezúttal az ifjak között szerepel, partnere Winkler Gábor lesz – nincs náluk jobb kártyaérzékű magyar bridzsező. Az őszi Eb-válogatón még Szalay György volt a győztes csapatban, de decemberben megbetegedett, így helyette Hegedűs Gál lesz Szilágyi László párja – két, mély elméleti alappal felvértezett, precíz játékos. Kemény György és Szalka Tamás évek óta egy csapatban játszik, de csak ősz óta alkotnak egy párt – mostanra összeccsoszolódottak, állóképességükkel, küzdeni tudásukkal nagy hasznára lehetnek a csapatnak.

A MAGYAR VÁLOGATOTTAK ÖSSZEÁLLÍTÁSA

Nyílt csapat: Dumbovich Miklós, Hegedűs Gál, Kemény György, Szalka Tamás, Szilágyi László, Winkler Gábor – Taligás Péter (kapitány), Szalay György (edző)

Nők: Csipka Szilvia, Fischer Brigitta, Hegedűs Orsolya, Ormay Krisztina, Els Toutenel, Zalai Ágnes – Kelen Károly (kapitány)

Szeniorok: Gál Péter, Jakab Sándor, Koltai Gábor, Kovács Mihály, Magyar Péter, Szappanos Géza – Bárány György (kapitány)

Ám képtelenség volt ott felvenni a lapokat, ahol másfél évtizeddel korábban letették. Évek teltek el, mire a magyarok megjelentek a nemzetközi bridzselletben, és évtizedek, mire viszonylagos sikereket értek el. De azok már nem voltak az aranykorhoz foghatóak. A vb-ekre jó ideje az Eb-k első hat helyezettje nyer indulási jogot, ezt a szintet sem a nyílt, sem a női, sem a szenior kategóriában nem sikerült eddig soha megugrani, igaz, utánpótlásban többször. A nyílt versenyben az 1977-es hetedik helyre a II. világháború utáni legjobb eredményünk. A szeniorválogatott 2012-ben Lille-ben olimpiai bajnok lett, nyolc évvel korábban nyílt csapatunk felfoghatatlanul kis különbséggel kapott csak ki az oroszoktól az iztambuli olimpia negyeddöntőjében. Ezek a legújabb sikerek. Az is kétségtelenül az, hogy júniusban a kétszeres Eb-győztes Magyarország először rendezhet csapat Európa-bajnokságot. Ez lesz az 53. a sorban.

Budapesten rendezték a sportág első világbajnokságát, a hazai csapat az elődöntőben kiesett, mégis Magyarországot hirdették ki először világbajnoknak. Hogy lehet ez?

A sportág a bridzs. 1937-ben a budapesti Vigadóban volt az első vb, és a magyarok tényleg kaptak az amerikai sztár csapatától – de menjünk vissza néhány évet az időben. Magyarország az első két bridzs Európa-bajnokságra anyagi okokból nem küldött csapatot, az 1934-es bécsi Eb-n viszont ott volt és nyert. Egy évvel később a Nemzetközi Bridzsliga első ízben szervezett világbajnoki páros mérkőzést, a Vigadóba a regnáló Európa-bajnokot és az amerikai válogatottat várta. Az amerikaiak két héttel a tervezett vb-döntő előtt lemondták a részvételt, így az az évi Eb-n, Brüsszelben Magyarországot hirdették ki világbajnoknak, még a Himnusz is eljátszották.

Véresen komoly játék

A 30-as években élte aranykorát a magyar bridzs. A játék a század elején kezdte felvenni modern formáját, a vitorlázásban America-kupát nyerő amerikai mánás, Harold S. Vanderbilt a 20-as években fektette le azt

a szabályrendszert, amely lényegét tekintve máig nem változott. A kor magyar értelmiségére is nagy hatást gyakorolt a korábban nem tapasztalt szellemi kihívást jelentő elmesport, sorra nyíltak a bridzsklubok és -szalonok, a lapokból nem maradt ki a bridzsrovat, a játék a közbeszéd és a társasági élet részévé vált.

A sok kiemelkedő bridzsező egyike Darvas Róbert volt. Játékosként, feladványszerzőként és -megoldóként, szakíróként és versenyszervezőként (az említett 1937-es pesti vb-t, a világ II. világháború előtti legnagyobb bridzsversenyét is ő szervezte) is nagyot alkotott (és sakkban is jelentős az életműve). Az először 1947-ben, Angliában kiadott, A pakli szemével című könyve világsiker lett, és ma is a legnépszerűbb bridzsszakkönyvek egyike. A francia kártya 52 lapja a treff kettestől a pikk ászig mind elmesél egy velemesett történetet, partit. Csepeli Miklós szupernagymester a korszak hangulatát is megidézi, amikor Darvasról ír: „A játék szerelmeseinek a harmadik évtizedben – amikor beköszöntött a bridzs aranykora – ragyogott fel a szerencsecsillaga. Tombolt a bridzsjáték divatja a fővárosban

Futballstadion és fanzone

Akiket Gera Zoltán szép labdakihozatala hoz lázba, eszük ágában sincs júniusban a Ferencváros futballistájának „otthonára” figyelni, inkább Franciaországra vetik vigyázó szemüket. Akik viszont konyítanak a bridzshez, azoknak érdekes lesz az, ami június 16. és 25. között a Groupama Arénában zajlik.

„Éjfél múlt már, amikor a 4. számú versenyboks körül gyülekezett a nézőközönség. A magyar–holland mérkőzést mindenki látni akarta. Már fél órával a kezdete előtt igyekeztek maguknak helyet biztosítani, székeken és asztalokon ülve, kapaszkodva, frakkokat és párizsi modelleket összgyúrva, de egy tapodtat sem engedtek a nehezen kivívott kibic-pozícióból” – olvashatjuk Ottlik 1934-es riportjában. Ma más divatra és körülményekre számítson, aki bridzsvilágversenyre megy. A játékot nem az asztaloknál, hanem egy teremben kivetítve követhetik az érdeklődők, meg az interneten.

A Ráday utca júniusban futballközvetítéseitektől lesz hangos, de lesz egy hely, az IF Café, ahol a franciaországi események helyett a néhány métrómagállónival odébbi történések kötik le a vendégeket, mert ez a bridzs Eb hivatalos helyszínéül afféle szurkolói klub lesz. Itt folyamatosan kivetítik és közvetítik a magyar érdeklőségű mérkőzéseket, bridzs Eb-sarok, Ottlik-kiállítás és -menü, este pedig bridzs-dzsesszkoncert fogadja a betérőket.

és vidéken egyaránt. A kiváló játékos a nap huszonnégy óráját a bridzs világában élte. Délután néhány robber, este csapatmeccs, utána elemzés egy-két pohár pezsgő mellett, délelőtt pedig az írás töltötte ki idejét. Kihagytam az éjszakát, pedig a halhatatlanságot ennek köszönheti. Álomban és álmatlanságában a kártyalapok meséit hallgatta, ezt jegyezte le reggeli után. Ebéd, és kezdődött minden előlről.”

Darvas bájos történetekbe csomagolta a legpengesebb bridzsfeladványokat, de a való élet sokszor kegyetlenebb volt. 1929-ben az amerikai Kansas Cityben bridzsgyilkosságot követtek el, Mrs. Bennett parti közben lőtte le partnerét, Mr. Bennettet, mert az feldühítette rossz játékaival – a tárgyaláson enyhítő körülmény volt, hogy a férj tényleg nagy bridzshibát követett el.

Ezt már Budapesten jegyezték le: „Megemlékeztünk arról a lovagias ügyről, amely két játékos között egy nézeteltérés következménye volt. Most jelenthetjük, hogy az affért háromszori jegyzőkönyvváltással elintézték. Akadt azonban nemrégén még egy bridge-párbaj, amelyet karddal intéztek el. Amikor az egyik szereplőt, az ismert fiatal zeneszerzőt megkérdeztük, hogy igaz-e, amit a párbajról mesélnek, így felelt: – Igaz. – Mik voltak az előzmények? – Lapod a következő volt...”

A boldog aranykor

A legnagyobb csatákat azért az asztal mellett, kártyával a kézben vívták. Az 1934-es Európa-bajnoki sikerről az akkor 22 éves Ottlik Géza tudósította a Budapesti Hírlapot. Fordulatos csatában végzett az élen Alpár Imre, Cohen Rafael, Décsi László, Keleti Andor, Klór László és Leitner Ferenc. Ottlik így összegzett: „Ez a győzelem fényes betetőzése annak a nemzetközi sikerosorozatnak, amely mintegy két évvel ezelőtt megindult. Az első nemzetközi versenyünk Ber-

linben imponáló győzelmünkkel végződött, s akkor kezdtek felfigyelni a magyar bridzssportra. Rövidesen ezután a pörtschachi osztrák–magyar versenyt nyertük meg, majd a budapesti nemzetközi tornán szereztük meg az első helyezést a legjobb angol, osztrák és a félelmetes hírű holland team előtt. 1933-ban a Budapestre látogató holland Goudsmit-csapatot vertük, meg és néhány hónappal ezelőtt a háromcsapatos osztrák–magyar versenyen értünk el döntő győzelmet. A Bridge World Olympic problémaversenyének magyar győzelme az amerikai bridzsvilág figyelmét is felénk fordította.”

A következő két Eb-n második lett a magyar csapat (utóbbin Darvas is játszott), az 1937-es vb-n sem nyert, itt a szintén esélyes női csapatunk is kikapott a döntőben. A Vigadó sok száz kibice azért magyar sikernek is tapsolhatott: a sportág történetének első párosvilágbajnoka Kovács László és Pór Andor lett. Majd 1938-ban, Oslóban másodszer is Eb-t nyertünk (egyedül Klór László volt benne mindkét Eb-győztes hatosban).

Rendszerellenes, tiltott

Nemcsak a magyar bridzs történetében ért véget egy korszak 1938-ban: „A bridzsezést az Anschluss után mindnyájan abbahagytuk” – írta Ottlik. A háború súlyos sebeket ejtett, de az új rendszer sem kímélte a sportágat. Az egyik bridzsező ügyvédet, alighogy hazatért a koncentrációs táborból, már vitték malenkij robotra. Az 1938-as Eb-győztes Ferenczy György zongoraművészt egy ideig hagyták a Zeneakadémián oktatni, de aztán a Szabad Népből azzal támadták meg, hogy bridzsező, ezért nem alkalmas a tisztségre. A bridzs rendszerellenes tevékenységnek számított, a szövetséget betiltották, csak az 1953-as enyhülés tette lehetővé az újakezdést.

KOVÁCS GERGELY »

FORRÁS: WWW.BRIDZS.HU/BRIDZSELET/BRIDZSTORTENELEM

BRIDZS

A 30-as években világverő volt a magyar bridzs, s 1937-ben a Vigadó adott otthont a II. világháború előtti legnagyobb bridzsversenynek, a sportág első vb-jének. Budapest júniusban rendez először kontinensbajnokságot, az 53. Eb a Groupama Arénában lesz.

